

Sinebrychoffin puutarhasta puistoksi

”Vaahterain varjostama Bulevardinkatu päättyy Hietalahden toriin, jonka luona tuo syrjäinen, kasvihuoneella varustettu, hyväntahtoisesti yleisön käytettäväksi annettu Sinebrychoffin puutarha suopi vaeltajalle miellyttävää siimestä. Puiston varjoiset lehtopaikat, kiemurtelevat käytävät sekä monet kukkalaitteet ja istutukset houkuttelevat sinne...”

Näin opastettiin Helsinkiin saapuvia matkailijoita yli sata vuotta sitten tuon ajan matkaoppaissa. Puisto siis kuului pääkaupungin niihin nähtävyyksiin, joihin oli syytä tutustua Helsingin vierailulla. Opaskirjat olivat oikeassa sillä tuolloin puisto eli kukoistuskauttaan ja se oli todellinen keidas kaupungissa – meidän päivinä Sinebrychoffin puisto on enää kalpea aavistus loistonsa päivistä.

Kuva: HKM.

Sinebrychoffin perheen ylläpitämä puutarha kukoistuskaudellaan 1890-luvulla. Taustalla perheen palatsimainen asuinrakennus Bulevardin varrella. Paul ja Fanny Sinebrychoff testamenttasivat keräämänsä taidekokoelman Suomen valtiolle vuonna 1921. Kokoelma on esillä panimosuvun entisessä kodissa.

Venäläissyntyinen kauppias Nikolai Sinebrychoff, joka aloitti liiketoimensa Viaporin linnoituksessa 1810-luvulla hankki maa-alueen silloisen Helsingin laitamilta Hietalahdesta, jonne sai luvan perustaa olutpanimonsa vuonna 1819. Pian panimon omistajaperhe päätti perustaa alueelle myös puutarhan kasvihuoneineen. Hanketta varten Sinebrychoff osti kaupungilta kolme hehtaaria lisämaata. Puutarhan luominen aloitettiin ajan puistoihanteiden mukaisesti romantiikan hengessä. Lehtevään maisemaan tuli sovittaa sopivasti jokunen huvimaja ja lampien yli kurottelevia kaarisiltoja.

Rouvat Sinebrychoffit, Anna ja Fanny huolehtivat alueen viihtyisyyden lisäämisestä ja oleilivat paljon lehtevissä maisemissa. Vaikka puutarha perustettiin täysin yksityiselle maalle ja hoidettiin panimoperheen varoin, on hyvä muistaa, että alue on aina ollut avoin kaikille tulla ja mennä. Fanny Sinebrychoff järjesti lähistön usein vähävaraisten perheiden lapsille pientä tarjoilua puutarhassaan. Sinebrychoffien aikana tosin puiston portit suljettiin yöksi – jo silloin ilkevällä estämiseksi. Kaunis takorautaportti on vieläkin nähtävissä Bulevardin puolella.

Puutarhan kasvihuoneet saivat naapureikseen erilaisia varastotiloja pitkin 1800-lukua. Oluen jäähdyttämisessä tärkeää jääkellariakin laajennettiin vuonna 1865 jolloin tämän uudisrakennuksen päätyyn valmistui kahdeksankulmainen torni. Jääkellarivarastorakennuksella oli kuvaava nimi Siperia. Yhä tänään on torni muistuttamassa nykypolvia kadonneesta rakennuskannasta ja tuosta Siperian tornista on tullut Sinebrychoffin puiston eräänlainen symboli.

Mutta itse Sinebrychoffin puisto, joksi kaupunkilaiset olivat puutarhan nimenneet, oli uhattuna 1960–70-luvuilla. Kasvavan liikenteen johdosta puistoalueen poikki rakennettiin tunneli, nykyinen Mallastunneli. Samaan aikaan oli hankkeet jopa ”pilvenpiirtäjien” rakentamisesta puistoon. Vanhoja rakennuksia purettiin kun varauduttiin tuleviin muutoksiin. Osaa puistosta käytettiin lisäksi autojen pysäköintipaikkana.

Helsingin kaupunki hankki puistoalueen omistukseensa vuonna 1965. Toistakymmentä vuotta kestänyt vilkas keskustelu puiston kohtalosta päättyi lopulta puiston säilyttämiseen ja niin 1980-luvun alussa vuosia laiminlyötyä puistoa alettiin kunnostaa. Kun laajeneminen ja uudisrakentaminen ei enää ollut Hietalahdessa mahdollista muutti Sinebrychoffin panimo pääkaupungista ja aloitti toimintansa Keravalla vuonna 1993.

Nikolai Sinebrychoff rakennutti suvulle myös komean 26-huoneisen asuinrakennuksen. Helsingin oloissa harvinaisen näyttävä yksityistalo, suorastaan palatsimainen rakennus valmistui Bulevardin varrelle vuonna 1842. Talon viimeiset Sinebrychoff-nimiset asukkaat olivat pariskunta Paul ja Fanny. Fanny kuoli muutama vuosi miehensä jälkeen vuonna 1921. Nykyisin tuo asuinrakennus on osin Sinebrychoffin perheen kotimuseona, osin Valtion taidemuseon näyttelytilana.